

Dringende oproep tot internationale actie om te voorkomen dat Erin Keskin de rest van haar leven gevangen moet zitten

Eren Keskin, een prominente Turkse mensenrechtenadvocaat, hangt een langdurige gevangenisstraf boven het hoofd als represaille voor het uitoefenen van haar recht op vrijheid van meningsuiting en voor het verdedigen van mensenrechten met betrekking tot kwesties die taboe zijn in de Turkse samenleving. Ondergetekende organisaties doen een dringende oproep tot internationale actie om Eren Keskin's gevangenschap te voorkomen.

Eren Keskin (1959) is advocaat en de covoorzitter van de Turkse Mensenrechtenvereniging (İHD). Ze werkt al bijna dertig jaar aan omstreden mensenrechtenkwesties en draagt daarmee bij aan de bescherming van minderheden en het tegengaan van geweld tegen vrouwen, militarisme en marteling. Keskin is daarnaast de oprichter van een juridische organisatie die haar diensten kosteloos aanbiedt aan transgenders en aan vrouwen die verkracht of seksueel misbruikt werden door leden van de nationale veiligheidstroepen. Keskin is een erelid van de Parijse Orde van Advocaten en ontving verschillende internationale prijzen voor haar werk op het gebied van vrede en mensenrechten, waaronder in 2018 de *Helsinki Civil Society Award*.

Keskin is als represaille voor haar mensenrechtenwerk vele keren vervolgd en geïntimideerd, inclusief door moordaanslagen. Keskin, een fervent voorstander van vrijheid van meningsuiting, werd in 1995 veroordeeld en gevangengezet voor het gebruik van het woord *Koerdistan*. Nu loopt Keskin opnieuw gevaar een buitensporige geldboete te krijgen en gevangenisstraf voor de rest van haar leven.

Ter ondersteuning van de vrijheid van meningsuiting en als symbolische steun voor de gevangen gezette redactie had Erin Keskin van 2013-2016, de functietitel 'hoofddirecteur' aangenomen van *Özgür Gündem*, één van de weinige onafhankelijke kranten in Turkije die kritisch stond tegenover de overheid en die vooral bekend werd vanwege haar uitgebreide rapportages over het Koerdisch-Turkse conflict. Vanwege haar 'hoofddirecteurschap' zijn meer dan 120 strafzaken tegen haar aangespannen voor de artikelen van andere auteurs die gebruikmaakten van hun recht op vrijheid van meningsuiting. Volgens de Turkse Perswet kunnen hoofddirecteuren worden aangeklaagd voor publicaties waarvan de auteurs zelf niet ter verantwoording kunnen worden geroepen.

Zes van deze zaken resulteerden in rechtelijke uitspraken waarbij alle beroepsmogelijkheden inmiddels zijn uitgeput. Keskin werd veroordeeld voor het beledigen van de president en omdat de krant geen correcties publiceerde bij een artikel. Boetes van bijna €14.500 (TL 72.000) werden aan Keskin opgelegd. Het niet betalen van deze boetes zal resulteren in een gevangenisstraf van ongeveer acht en half jaar. Slechts in vier zaken was de rechterlijke uitspraak in het voordeel van Ms. Keskin, zowel door vrijspraak als door de verjaringstermijn.

In 69 andere zaken werd Eren Keskin ook schuldig bevonden. Deze zaken zijn echter nog onder behandeling bij het Hof van Beroep of het Hooggerechtshof. Als deze gerechtelijke beslissingen niet worden teruggedraaid wacht Keskin een cumulatieve straf van twaalf en half jaar en een boete van ongeveer €93.000 (TL 460.000) voor de volgende delicten: het verspreiden van propaganda voor een gewapende terroristische organisatie (*Wet voor de Strijd tegen Terrorisme, Artikel 7(2)*), het belasteren van de Turkse natie, de Republiek Turkije en de instellingen en organen van de staat (*Turks Wetboek van Strafrecht, Artikel 301*), het beledigen van de president (*Turks*

Wetboek van Strafrecht, Artikel 299)¹, het niet publiceren van correcties op een artikel (*Perswet, Artikel 18*), het onthullen van de identiteit van een verdachte (*Perswet, Artikel 21(c)*) en belediging (*Turks Wetboek van Strafrecht, Artikel 125*).

Met ingang van april 2018 zijn er nog 47 andere zaken tegen Keskin waarin nog geen uitspraak is gedaan. Zittingen in rechtszaken voor haar rol als 'hoofdredacteur' van *Özgür Gündem* staan gepland op 3 en 7 mei 2018². Daarnaast is Ms. Keskin ook een van de negen gedaagden - samen met leden van de adviesraad, journalisten en de redactiedirecteur van *Özgür Gündem* - in een andere rechtszaak waar ze o.a. in verband wordt gebracht met aan terrorisme gerelateerde vergrijpen. Indien ze wordt veroordeeld kan haar gevangenisstraf in deze zaak oplopen tot 24 jaar. De volgende zitting staat gepland op 4 juni 2018.

Naast de aanklachten in verband met haar 'hoofdredacteurschap' van *Özgür Gündem*, wordt Keskin ook aangeklaagd voor de verklaring die ze gaf nadat politieagenten in 2004 een kind en zijn vader neerschoten in het Kızıltepe district³ van de zuidoostelijke plaats Mardin en voor een artikel (genaamd "Het Radicale Kwaad") dat ze schreef over beschuldigingen van wangedrag door de Turkse krijgsmacht.

Behalve door deze opeenstapeling van aanklachten wordt Keskin's werk als mensenrechtenadvocaat ook bedreigd: het juridische team van het kabinet van de President van Turkije heeft bij de Orde van Advocaten van Istanbul een verzoek ingediend om Keskin disciplinaire maatregelen op te leggen, wat zou kunnen leiden tot het intrekken van haar licentie. Daarnaast heeft Keskin een reisverbod opgelegd gekregen.

In de context van dit schaamteloze juridisch machtsmisbruik tegen Keskin en de aanhoudende juridische intimidatie van vertegenwoordigers van de mensenrechtengemeenschap in het land, roepen onderstaande organisaties op om op hoog politiek niveau aandacht te besteden aan de zaak van Keskin.

Ondergetekende organisaties roepen de Speciaal Rapporteur van de VN voor de Situatie van Mensenrechtenverdedigers, de Commissaris voor de Rechten van de Mens van de Raad van Europa, de OVSE-vertegenwoordiger voor Mediavrijheid en de VN Speciaal Rapporteur voor de Onafhankelijkheid van Rechters en Advocaten op een dringend verzoek te doen op de Turkse overheid om de urgente dreiging tegen Keskin te verlichten en te pleiten voor vrijspraak.

Ondergetekende organisaties roepen de EU en haar lidstaten, evenals andere internationale organisaties die in contact staan met de Turkse overheid op om:

- in publieke verklaringen, via officiële demarches en in bilaterale gesprekken de Turkse overheid op te roepen de aanklachten tegen Keskin te laten vallen en haar vrij te spreken, en tijdens al hun gesprekken met de Turkse overheid te pleiten voor de bescherming van Keskin en andere mensenrechtenverdedigers en journalisten in Turkije, inclusief tijdens onderhandelingen over het visumvrij reizen van Turkse staatsburgers naar de EU, alsmede in gesprekken over economische samenwerking, handel en investeringen;
- de criminalisering te veroordelen in Turkije van de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting en van het recht om mensenrechten te verdedigen;

¹ Eren Keskin werd veroordeeld voor de kop van een artikel ('Tienduizenden spreken vanaf het plein waar de vrede werd vermoord: moordenaar Erdogan') dat in *Özgür Gündem* werd gepubliceerd nadat bij een bomaanslag tijdens een vredesdemonstratie op 10 oktober 2015 in Ankara meer dan 100 mensen om het leven kwamen.

² Andere gedaagden in de rechtszaken die in mei gepland staan zijn o.a. Huseyin Aykol (hoofdredacteur), Reyhan Capan (redactiedirecteur) en Zuheyla Yilmaz (schrijver van een van de gewraakte artikelen).

³ Keskin's woorden waren als volgt: 'De Staat heeft een bruut perspectief dat zelfs een 12-jarig kind kan vermoorden. Turkije zou haar acties moeten verantwoorden. Het heeft een donkere geschiedenis.'

- op te roepen tot herziening van de restrictieve wetgeving in Turkije, waaronder de breed geformuleerde antiterrorismewetgeving die wordt misbruikt om mensenrechtenverdedigers, journalisten en andere afwijkende stemmen te vervolgen;
- op te roepen tot herziening van de Turkse Perswet die het mogelijk maakt om een breed scala aan aanklachten tegen hoofdredacteuren en auteurs in te dienen en die wordt gebruikt om vrijheid van meningsuiting en persvrijheid te onderdrukken;
- op te roepen tot het opheffen van de noodtoestand die gebruikt wordt om de aanval op fundamentele vrijheden en de Turkse rechtstaat te legitimeren.

Ondergetekende organisaties roepen de Turkse autoriteiten op om:

- een eind te maken aan alle vormen van intimidatie waaraan Eren Keskin blootstaat, inclusief door juridische procedures, aangezien zij een vergelding zijn voor haar geweldloze en rechtmatige mensenrechtenwerk;
- te garanderen dat ondertussen alle lopende juridische procedures tegen haar volledig voldoen aan alle criteria voor eerlijke procesvoering;
- zorg ervoor te dragen dat mensenrechtenverdedigers in Turkije hun geweldloze en rechtmatige werk kunnen uitvoeren zonder te worden gehinderd en zonder vrees voor represailles;
- af te zien van criminalisering van mensenrechtenverdedigers op grond van opgeklopte aanklachten over terrorisme;
- Te voldoen aan alle bepalingen van de Verklaring over Mensenrechtenverdedigers van de Verenigde Naties, aangenomen door de Algemene Vergadering van de VN op 9 december 1998, in het bijzonder artikel 1, 6(a), 9, 11 en 12.2;
- In alle omstandigheden respect te garanderen voor mensenrechten en fundamentele vrijheden in overeenstemming met internationale mensenrechtenovereenkomsten en internationale verdragen die door Turkije zijn bekrachtigd.

